

Tulkintaryhmä/KHä

7.6.1976

1 (5)

Kalevankatu 8 00100 HELSINKI 10

Puhelin 642 511

Työeläkelaitoksille

JOHDANTO

Työeläkelaitoksille on yleiskirjeen n:o 14/76 liitteenä lähetetty 14 päivänä toukokuuta 1976 annetut lait työeläkelakien muuttamisesta. Lainmuutokset tulevat voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1976.

I ELÄKESÄÄTIÖN PERUSTAMINEN

1. TILANNE ENNEN LAINMUUTOSTA

TEL:n mukainen eläketurva on voitu järjestää sanotun lain 3 §:n 1 momentin mukaan eläkesäätiössä, jos säätiön toimintapiiriin on kuulunut pysyvästi vähintään 50 työntekijää. Ennen vuotta 1966 tämä raja oli 20 työntekijää. Vuoden 1974 kevään tulopoliittisen kokonaisratkaisun yhteydessä käydyissä eläkejärjestelmän kehittämistä koskevissa neuvotteluissa katsottiin, että sanottua 50 työntekijän rajaa olisi tarkoituksenmukaista nostaa.

2. LAINMUUTOS

TEL 3 §:n 1 momenttia on muutettu siten, että säätiön toimintapiiriin täytyy kuulua pysyvästi vähintään 300 työntekijää. TEA 2 §:n mukaan toimintansa aloittaneen eläkesäätiön piiriin kuuluvien työntekijöiden määrän katsotaan pysyvästi alittavan TEL:n edellyttämän määrän, jos se kahtena viimeisenä kalenterivuonna ei ole noussut tähän määrään eikä ilmeisesti nouse siihen lähimmän neljän kuukauden aikana.

3. VOIMAANTULO

Muutos ei koske ennen lain voimaantuloa toimintansa aloittaneita säätiöitä. Eläkesäätiörekisteriin merkittämisen ajankohta ratkaisee, sovelletaanko vanhaa vai uutta lakia.

II VAKUUTUSMAKSUN KOROTTAMINEN TEL 17 §:N 1 MOMENTIN NOJALLA

1. TILANNE ENNEN LAINMUUTOSTA

Työnantaja on TEL 17 §:n 1 momentin mukaan velvollinen antamaan eläkelaitokselle kaikki ne tiedot, jotka ovat tarpeen lain täytäntöönpanoa varten (myös LEL 1 §:n 1 momentti, MYEL 19 §:n 1 momentti ja YEL 17 §:n

1 momentti verr. TEL 17 §:n 1 momenttiin). Mikäli työnantaja ei ole toimittanut eläkelaitokselle esimerkiksi vakuutusmaksun määräämistä varten tarpeellisia tietoja, eläkelaitos on määrännyt maksun arvion perusteella.

Jos työnantaja on ilmoittanut työntekijän eläkejärjestelyyn työsuhteen alkamiseen nähden myöhässä, eläkelaitos on voinut periä vakuutusmaksun ainoastaan 8 %:n laskuperustekorolla korotettuna. Korkeus ei ole ollut riittävän suuri tehostamaan tietojen toimittamista, vaan viivyttely on saattanut muodostua työnantajalle taloudellisesti edulliseksi.

2. LAINMUUTOS

TEL 17 §:n 1 momenttia on muutettu siten, että työnantajalle, joka jättää lain täytäntöönpanoa varten tarvittavat tiedot kokonaan antamatta tai antaa ne myöhemmin kuin asetuksessa tarkemmin säädetään, määrätään arvion perusteella enintään kaksinkertaiseksi korotettu vakuutusmaksu.

TEA 3 §:n 1 momentin mukaan työnantajan on annettava eläkelaitokselle tämän lomaketta käyttäen palkka-, palvelusaika- ja muut tiedot

- 1) TEL:n alaisista alkaneista tai päättyneistä työsuhteista viipymättä tai eläkelaitoksen kanssa sovituksessa määrääjässä kuitenkin niin, että kunkin kalenterivuosiseljänneksen tiedot ilmoitetaan viimeistään sitä seuraavan kuukauden kuluessa; sekä
- 2) seuraavan helmikuun loppuun mennessä kalenterivuoden päättyessä jatkuvista TEL:n alaisista työsuhteista.

Vastaavanlaiset tietojenantovelvollisuutta koskevat säännökset on myös LEA 3 §:ssä, MYEA 2 §:ssä ja YEA 2 §:ssä.

Jos työnantaja jättää mainitut tiedot antamatta tai ei toimita niitä määrääjässä, vakuutusmaksu määrätään uuden lain nojalla enintään kaksinkertaiseksi. Vakuutusmaksu korotetaan vakuutuskaudelta, jota laiminlyönnin tai väärä ilmoitus koskee.

Korotus määrätään, kun työnantaja on tahallisesti antanut virheellisiä tietoja tai kieltäytynyt tietojen antamisesta tai kun työnantaja on toistuvasti syyllistynyt samantapaiseen laiminlyöntiin.

Eläketurvakeskus antaa myöhemmin tarkemmat ohjeet vakuutusmaksun korotuksen määrittämisestä ja korotuksesta luopumisesta.

III ULOSOTTOTEITSE PERITTÄVÄN TYÖELÄKEVAKUUTUSMAKSUN VIIIVÄSTYMISKORON KOROTTAMINEN

1. VIIIVÄSTYMISKORKO ENNEN LAINMUUTOSTA

TEL 19 §:n 1 momentin perusteella eläkelaitos ja Eläketurvakeskus ovat voineet periä vakuutusmaksun ulosottoteitse ilman tuomiota tai päätöstä enintään 10 %:n vuotuisine korkoineen. LEL 10 §:n 4 momentissa on vastaavanlainen säännös ja MYEL:ssä ja YEL:ssä viittaus TEL 19 §:ään. Lisäksi yrittäjien eläkelaeissa on säännökset viivästymisen johdosta perittävästä korosta.

Työeläkelaitokset ovat yhdenmukaisesti perineet 10 %:n vuotuisen koron ulosottoperintään lähetetyille vakuutusmaksulle.

2. VIIIVÄSTYMISKORKO LAINMUUTOKSEN JÄLKEEN

Viivästymiskoron määrää on muutettu siten, että se voi seurata korkokannan yleisiä vaihteluja. Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on lainmuutoksen jälkeen oikeus periä ulosottoteitse perittävälle vakuutusmaksulle viivästymisen ajalta enintään sosiaali- ja terveysministeriön määräämän korkoprosentin mukaan laskettu vuotuinen korko. Ministeriön määräämä korkoprosentti saa olla enintään 6 prosenttiyksikköä suurempi kuin Suomen Pankin kulloinkin rahalaitosten keskuspankkiluotosta veloittaman peruskoron korkoprosentti. Jotta voitaisiin välttyä siltä, että keskellä kalenterivuotta korossa tapahtuisi muutoksia, jotka vaikeuttaisivat perintä- ja laskentatoimenpiteitä, peruskoron muutokset otetaan huomioon vasta muutosta seuraavan kalenterivuoden alusta. Viivästymiskorkoa koskeva lainmuutos tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1976, jolloin myös korkokanta muuttuu enimmäismäärän ollessa 15 % sosiaali- ja terveysministeriön 2 päivänä kesäkuuta 1976 antaman päätöksen mukaan (liite).

Jos ministeriön määräämä viivästymiskorko myöhemmin muuttuu, erääntyneelle vakuutusmaksulle lasketaan viivästymiskorkoa aikaisempien säännösten mukaisesti ministeriön antaman päätöksen voimaantuloon saakka, josta lukien korko lasketaan uuden korkokannan mukaisesti. Jos esim. vakuutusmaksun eräpäivä on 1.9.1977

ja ministeriö määrää vuodelle 1978 uuden viivästymiskoron, korko lasketaan ajalla 1.9. - 31.12.1977 vanhan korkokannan mukaisesti. Vuoden 1978 alusta lukien viivästymiskorko lasketaan uuden korkokannan mukaisesti.

Asianmukaista on, että jokainen eläkelaitos pyrkisi soveltamaan vakuutusmaksujensa perinnässä mahdollisuuksien mukaan sosiaali- ja terveysministeriön päätöksessään määräämää ylintä sallittua viivästymiskorkoa välittömästi muutoksesta eteenpäin.

IV YRITTÄJIEN VAKUUTUSMAKSUN VANHENTUMINEN

1. YLEISTÄ

MYEL 12 §:n 3 momenttia ja YEL 12 §:n 4 momenttia on muutettu siten, ettei yrittäjä enää lainmuutoksen jälkeen vakuutusmaksujen laiminlyömisestä vuoksi menetä eläketurvaansa. Samalla on pidennetty sitä aikaa, jonka kuluessa eläkelaitoksella on mahdollisuus periä yrittäjältä vakuutusmaksuja.

2. ELÄKEOIKEUDEN MENETTÄMINEN

Ennen lainmuutosta voimassa olleen MYEL 12 §:n 3 momentin ja YEL 12 §:n 4 momentin mukaan työtulo voitiin vahvistaa ja vakuutusmaksu periä kulumassa olevalta ja viideltä sitä edeltäneeltä kalenterivuodelta. Mikäli sanotut velvoitteet laiminlyötiin pitemmältä ajalta, oikeus eläkkeeseen menetettiin.

Yrittäjien eläkelakien vakuutusmaksun vanhentumissäännöksiä on muutettu siten, että vakuutusmaksun vanheneminen ei enää johda eläkeoikeuden menetykseen. Ei ole tarkoituksenmukaista, että yrittäjän ja perheen eläketurva riippuu siitä, onko vakuutusmaksut saatu perityksi ajoissa, varsinkin silloin, kun eläketurvan menetys kohdistuu yrityksessä työkennelleeseen aviopuolisoon tai perheenjäseneseen, vaikka tällä ei ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa yrityksen asioiden hoitoon.

Sitä vastoin niissä tapauksissa, joissa yrittäjä kokonaan laiminlyö yrittäjävakuutuksen ottamisen, on säännös säilytetty entisellään. Työtulo voidaan siten edelleenkin vahvistaa ainoastaan kulumassa olevalta ja viideltä sitä edeltäneeltä vuodelta. Mikäli vakuutuksen ottaminen on laiminlyöty pitemmältä ajalta, oikeus eläkkeeseen tältä osin menetetään.

3. PERIMISAJAN PIDENTÄMINEN

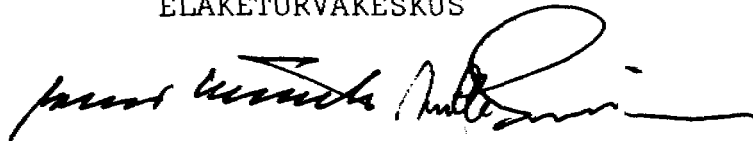
Kun yrittäjä otti vakuutuksen vasta juuri ennen mainitun viiden vuoden perimisajan päättymistä, vakuutusmaksun perimiselle jäi vanhojen säännösten mukaan erittäin lyhyt aika. Aikaisempi säännös yrittäjien vakuutusmaksun vanhentumisesta edellytti, että periminen myös toteutettiin mainitussa viiden vuoden ajassa. Tämän jälkeen eläkelaitos ei voinut enää ottaa maksua vastaan, vaan eläkeoikeus tältä osin menetettiin. Kuitenkin on katsottu, että eläkelaitoksille tulisi tapauksissa, joissa vakuutus otetaan vasta juuri ennen vanhentumisajan umpeen kulumista, varata riittävästi aikaa vakuutusmaksun perimistä varten.

Tämän johdosta edellä mainittuihin säännöksiin on tehty muutos, jonka mukaan perimisajan vanhentuminen lasketaan vasta vakuutusmaksun maksuunpanosta eikä vakuutusmaksun kohdistumisvuodesta lukien. Tämän mukaisesti vakuutusmaksu on perittävä maksuvelvolliselta viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta lukien, jona vakuutusmaksu on maksuunpantu.

4. VOIMAANTULO

Lainmuutos tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1976. Lakia sovelletaan myös erääntyneeseen, mutta lain voimaantullessa vielä perimiskelpoiseen vakuutusmaksuun. Tämän mukaisesti vuoteen 1970 kohdistuva vakuutusmaksu, jota ei ole ehditty tai saatu vuonna 1975 perityksi, on vanhentunut. Jotta yrittäjä ei tämän johdosta menettäisi eläkeoikeuttaan, on voimaantulosäännöksiin otettu määräys siitä, että lakeja sovelletaan myös määrättäessä eläkettä ajalta ennen lakien voimaantuloa, jolloin eläkeoikeus vuodelta 1970 säilyy vakuutusmaksun vanhentumisesta huolimatta.

ELÄKETURVAKESKUS

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös

työntekijäin eläkelain 19 §:n 1 momentissa, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 10 §:n 4 momentissa, maatalousyrittäjien eläkelain 12 §:n 2 momentissa ja yrittäjien eläkelain 12 §:n 3 momentissa tarkoitetun viivästymiskoron määrittämisestä.

Annettu Helsingissä 2 päivänä kesäkuuta 1976.

Sosiaali- ja terveysministeriö on 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain 19 §:n 1 momentin, sellaisena kuin se on 14 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (389/76), 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 10 §:n 4 momentin, sellaisena kuin se on 14 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (390/76), 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläke-

lain 12 §:n 2 momentin, sellaisena kuin se on 14 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (391/76), ja 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain 12 §:n 3 momentin, sellaisena kuin se on 14 päivänä toukokuuta 1976 annetussa laissa (392/76), nojalla päättänyt, että mainituissa säännöksissä tarkoitettu korkoprosentti on 1 päivästä heinäkuuta 1976 lukien viisitoista.

Helsingissä 2 päivänä kesäkuuta 1976.

Sosiaali- ja terveysministeri

Hallitusneuvos